

บทที่ 3

การเปรียบเทียบลักษณะและการใช้คำเรียกชื่อพืช ระหว่างภาษาไทยมาตรฐานและภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไท ในเขตภาคเหนือ

บทนี้เป็นการเปรียบเทียบลักษณะและการใช้คำเรียกชื่อพืชระหว่างภาษาไทยมาตรฐานและภาษากลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือ และระหว่างภาษาชาติพันธุ์ต่างๆ ด้วยกันว่ามีความแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานมากน้อยกว่ากันเพียงใด

1. การเปรียบเทียบลักษณะและการใช้คำเรียกชื่อพืชระหว่างภาษาไทยมาตรฐานและภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไทในภาคเหนือ

ในการเปรียบเทียบลักษณะและการใช้คำเรียกชื่อพืชในภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไทต่างๆ ในเขตภาคเหนือ นั้น พบปรากฏทั้งการใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกันกับภาษาไทยมาตรฐาน และการใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำกันในอัตราส่วนและรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบอัตราการใช้คำเรียกชื่อพืชระหว่างภาษาไทยมาตรฐานและกลุ่มภาษาชาติพันธุ์ไทในภาคเหนือ

การเปรียบเทียบ	ความถี่	ร้อยละ
จำนวนชนิดพืช/คำเรียกชื่อพืชในภาษาไทยมาตรฐาน	174	100
มีการใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกันเหมือนกันทุกประการ	3	2
มีการใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกันแต่แปรรูป	171	98
มีการใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำกัน	142	81

จากตาราง ในจำนวนชนิดพืชหรือคำเรียกชื่อพืชในภาษาไทยมาตรฐาน 174 คำนั้น ทุกคำปรากฏในภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไทในภาคเหนือ โดยร้อยละ 2 ปรากฏเหมือนกันทุกประการ และร้อยละ 98 ปรากฏโดยมีความแตกต่างใน 2 ประการหลัก ประการแรกเป็นความแตกต่างที่เกิดจากการแปรในคำเดียวกันเป็นอัตราร้อยละ 98 ของจำนวนคำทั้งหมด และประการที่สองเป็นความแตกต่างที่เป็นการใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำกับภาษาไทยมาตรฐานเป็นอัตราร้อยละ 81 ของจำนวนคำทั้งหมด ฉะนั้นจึงมีคำเรียกชื่อพืชจำนวน 30 คำคิดเป็นร้อยละ 17 ที่เป็นการแปรเพียงประการเดียว

1.1. การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน

ในจำนวนชนิดพืชทั้งหมด 174 ชนิดหรือคำในภาษาไทยมาตรฐานนั้น ทุกคำปรากฏใช้ในภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไทในภาคเหนือด้วย ซึ่งในการใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกันนั้น มีทั้งการใช้คำเรียกชื่อพืชที่เหมือนกันกับภาษาไทยมาตรฐานทุกประการ และการใช้คำคำเดียวกับกับภาษาไทยมาตรฐานแต่มีการแปรของคำเรียกชื่อพืชในหลายลักษณะ รายละเอียดดังนี้

1.1.1. การใช้คำเรียกชื่อพืชที่เหมือนกัน

งานวิจัยนี้พบมีการใช้คำเรียกชื่อพืชที่เหมือนกันทุกประการกับภาษาไทยมาตรฐานและในทุกกลุ่มชาติพันธุ์เพียง 3 คำเท่านั้นคือ งา จำปี และ ผักหวาน คิดเป็นร้อยละ 2 ของจำนวนชนิดพืชทั้งหมด 174 ชนิด

1.1.2. การแปรของคำเรียกชื่อพืชเดียวกัน

พืชที่พบว่ามีการใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกันแต่มีการแปรแตกต่างกันไปมีจำนวน 171 คำ คิดเป็นร้อยละ 98 จากจำนวนพืช 174 ชนิด การแปรของคำเรียกชื่อพืชเดียวกันคือการใช้แก่นชื่อพืชหรือคำขยายชื่อพืชซึ่งเป็นคำศัพท์ (lexical items) คำเดียวกันแต่มีรูปแตกต่างกัน รูปที่แตกต่างกันนั้นพบอย่างน้อย 7 ลักษณะ ได้แก่ การแปรหน่วยเสียงของแก่นชื่อหรือคำขยาย การแปรพยางค์ของแก่นชื่อหรือคำขยาย การแปรคำบ่งกลุ่มพืช การแปรหน่วยคำบ่งกลุ่มพืช การแปรข้ามกลุ่มระหว่างคำบ่งกลุ่มพืชและหน่วยคำบ่งกลุ่มพืช การแปรปรากฏของแก่นชื่อ และการแปรปรากฏของคำขยาย รายละเอียดดังนี้

1.1.2.1. การแปรหน่วยเสียงของแก่นชื่อหรือคำขยาย

การแปรหน่วยเสียงของแก่นชื่อหรือคำขยายปรากฏกับหน่วยเสียงเดียวในแก่นชื่อหรือคำขยาย ซึ่งอาจเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ เช่น (ดอก)รัก-(ดอก)ฮัก มีการแปรที่หน่วยเสียงพยัญชนะต้นของแก่นชื่อเพียงหน่วยเสียงเดียว อย่างไรก็ตามอาจมีกรณีการแปรอาจปรากฏกับหน่วยเสียงสองหน่วยก็ได้หากแก่นชื่อพืชมีมากกว่าหนึ่งพยางค์อาจมีการแปรได้มากกว่าหนึ่งหน่วยเช่น กะเพรา-ตะเพา มีสองพยางค์และมีการแปรหน่วยเสียงสองคู่คือ /k-/และ/t-/ และ /phr-/และ/ph-/ เป็นต้น

ในที่นี้จะไม่พิจารณาการแปรเสียงวรรณยุกต์ประกอบ เนื่องจากภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไททั่วไปไม่มีการแปรเสียงวรรณยุกต์อย่างหลากหลายดังเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไป ซึ่งไม่เป็นประเด็นที่งานวิจัยนี้เน้น และรูปแปรของแก่นชื่อบางครั้งนอกจากจะต่างที่หน่วยเสียงพยัญชนะหรือสระเพียงหนึ่งหน่วยแล้ว ยังแตกต่างกันที่เสียงวรรณยุกต์ด้วย หากนำเสียงวรรณยุกต์มาพิจารณาด้วย

ก็จะเป็นการแปรสองหน่วยเสียงในแก่นชื่อหนึ่งๆ และจะต้องตีความว่าเป็นคนละแก่นชื่อกันซึ่งไม่น่าจะเป็นเช่นนั้น ยกตัวอย่างเช่น *กระถิน* ซึ่งในภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไทบางถิ่นใช้เป็น *(ผัก)กะหนอง* และ *(ผัก)ละนอง* มีการแปรหน่วยเสียงพยัญชนะระหว่าง /k-/ และ /l-/ และเสียงวรรณยุกต์ระหว่างวรรณยุกต์ต่ำระดับและวรรณยุกต์กลาง ซึ่งพิจารณาให้เป็นแก่นชื่อเดียวกัน แต่ถ้าหากนับจุดการแปรที่เสียงวรรณยุกต์ด้วยก็ต้องพิจารณาเป็นคนละแก่นชื่อ เหล่านี้เป็นต้น

การแปรหน่วยเสียงพยัญชนะและสระของแก่นชื่อพืชหรือคำขยายพดดังนี้

1) การแปรหน่วยเสียงพยัญชนะ พบใน 2 ประเด็นใหญ่ คือการใช้รูปแปรและการปรากฏของหน่วยเสียงพยัญชนะ รายละเอียดดังนี้

- การใช้รูปแปรที่หน่วยเสียงพยัญชนะต้น พบทั้งรูปแปรลักษณะการเปล่งเสียง (manner of articulation) รูปแปรฐานกรณ์(point of articulation) และรูปแปรทั้งลักษณะการเปล่งเสียงและฐานกรณ์ในแก่นชื่อพืชเดียวกัน ดังนี้

รูปแปรลักษณะการเปล่งเสียง เป็นรูปแปรที่มีลักษณะการเปล่งเสียงแตกต่างกัน ในขณะที่มีฐานกรณ์เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน พบดังนี้

เสียงกักพ่นลม-เสียงกักไม่พ่นลม

/ph-/และ/p-/	เช่น	(หมะ)พ้าว-(หมะ)ป้าว
/th-/และ/t-/	เช่น	(หมะ)ท้น-(หมะ)ตัน
/ch-/และ/c-/	เช่น	พริกชี้ฟ้า-พริกจีฟ้า
/kh-/และ/k-/	เช่น	(หมัก)แข้ง-(หมัก)แก้ง

เสียงกักพ่นลม-เสียงเสียดแทรกคอดหอย

/ph-/และ/h-/	เช่น	(ผัก)ไพ-(ผัก)ไฮ
/th-/และ/h-/	เช่น	(ผัก)โอบเอบ-(ผัก)โอบเหบ
/kh-/และ/h-/	เช่น	(ผัก)ขม-(ปัก)หม

เสียงกักโฆษะ-เสียงกักอโฆษะ

/b-/และ/p-/	เช่น	บัว-(ดอก)ใบ
-------------	------	-------------

เสียงกัก-เสียงข้างลิ้น

/d-/และ/l-/	เช่น	ถั่ว [่] ดิน-ถั่ว [่] ลิน บั๊ก [่] เคื่อ-หมาก [่] เหลื่อ
-------------	------	---

เสียงช่องปาก-เสียงนาสิก

/l-/และ/n-/	เช่น	(บั๊ก)ลอย-(บั๊ก)นอย
/y-/และ/ง-/	เช่น	(บั๊ก)ยอ-(บั๊ก)ญอ
/b-/และ/m-/	เช่น	(หมะ)โบบ-(อี)โหมบ

รูปแปรฐานกรณ์ เป็นรูปแปรที่แตกต่างกันที่ฐานกรณ์ ในขณะที่มีลักษณะการเปล่งเสียงเหมือนกันคือพบกับเสียงกักและเสียงเสียดแทรก ดังนี้

/ph-/และ/kh-/	เช่น	(ดอก)พุด-(ดอก)คุด
/k-/และ/t-/	เช่น	กะเพา-ตะเพา กะล่อม(ปั๋อม)-(วอก)ตะล่อม
/s-/และ/h-/	เช่น	(ต้น)ไทร-(เต็น)ไฮ

รูปแปรทั้งลักษณะการเปล่งเสียงและฐานกรณ์ เป็นรูปแปรที่แตกต่างกันทั้งลักษณะการเปล่งเสียงและฐานกรณ์ของหน่วยเสียงเดียวกัน พบกับลักษณะการเปล่งเสียงและฐานกรณ์ที่หลากหลาย ได้แก่คู่แปรต่อไปนี้

/f-/และ/ph-/	เช่น	ฟักข้าว-พักข้าว (บั๊ก)ไฟ-(อี)ไพ (หญ้ำ)ฟรั้น-(หญ้ำ)พัน
/s-/และ/k-/	เช่น	สะเดา-(ผัก)กะเดา
/s-/และ/kh-/	เช่น	(ผัก)ซี่เสียด-(ผัก)สีเสียด (บั๊ก)เขียบ-(บั๊ก)เสียบ
/b-/และ/w-/	เช่น	(ต้น)บอน-(เต็น)วอน
/th-/และ/p-/	เช่น	(อี)ทื่อ-(หนออี)ป้อ
/ch-/และ/s-/	เช่น	กะช่าย-กะซ่าย จ้ำฉา-ส่ำสา

/k-และ/l-/	เช่น	(ผัก)กะหนอง-(ผัก)ละหนอง
/r-และ/h-/	เช่น	(ดอก)รัก-(ดอก)ฮัก (มะ)รุม-(มะอี)ฮุม
/๑-และ/n-/	เช่น	(บัก)โอ-(อี)โน
/m-และ/๑-/	เช่น	(อี)โหมบ-(หมะ)โอบ
/n-และ/๑-/	เช่น	(หมะ)เหนียง-(หมะ)เหญียง
/๑-และ/h-/	เช่น	หงอนไก่-หอนไก่

- การใช้รูปแปรที่หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย พบรูปแปรฐานกรณ์ ดังนี้

/-๑-และ/-n-/	เช่น	กะดั่งงา-กะด้นงา
/-p-และ/-t-/	เช่น	(หมัก)เขียบ-(หมัก)เขียด
/-C-และ/-๑-/	เช่น	ข้าพลู-ชะพลู จักไค-จะไค (ผัก)คั่นจอง-(ผัก)คะเจ้าะ

- การปรากฏของหน่วยเสียงพยัญชนะต้น พบปรากฏในภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไทบางกลุ่มและไม่ปรากฏในบางกลุ่ม ดังนี้

C ₁ C ₂ - และ C ₂ -	เช่น	(หมะ)แคว้ง(ตัน)-(มะ)แวง
--	------	-------------------------

- การปรากฏของหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำหน่วยที่สอง ซึ่งไม่พบปรากฏในภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไทบางกลุ่ม ดังนี้

C ₁ C ₂ - และ C ₁ -	เช่น	กระเพรา-กะเพา ขร่อย-ช่อย (ผัก)ปลั่ง-ผัก(บั้ง) หงอนไก่-หอนไก่ แดงกาว-แดงกา
--	------	---

/cho-/และ/coo-/ เช่น ชมพู-(ปะ)โจมพู

ในการแปรหน่วยเสียงสระนั้น นอกจากรูปแปรสองดังเช่นที่กล่าวไปแล้ว อาจพบเป็นรูปแปรสามและสี่ ซึ่งเกิดจากการที่แก่นชื่อพืชในภาษาไทยกลุ่มหนึ่งมีรูปแปรร่วมคำศัพท์กับภาษาไทยอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะรูปแปรร่วมคำศัพท์กับภาษาไทยอีกกลุ่มหนึ่ง ในลักษณะที่เกี่ยวข้องต่อเนื่องกันไปเป็นลูกโซ่ ดังตัวอย่าง

/f-/ /p-/ และ/ph-/	เช่น	พักข้าว-ปักเข้า-พักข้าว (หมะ)ฝาง-(ปัก)ปาง-(หมะ)ผาง
/f-/ /p-/และ/kh-/	เช่น	(ข้าว)ฟาง-(ข้าว)ป่า-(ข้าว)ข่วง
/ph-/ /p-/ และ/kh-/	เช่น	(ข้าว)โผด-(ข้าว)โปด-(ข้าว)โคด
/ch-/ /c-/และ/s-/	เช่น	(ผัก)ชี-(ผัก)จี-(ผัก)ชี
/k-/ /kh-/และ/h-/	เช่น	(ปัก)กูด-(หมัก)หูด-(ปัก)ฮูด
/k-/ /kh-/และ/khr-/	เช่น	ก้อย-ช้อย-ชร้อย
/kh-/ /h-/ และ/l-/	เช่น	(มะ)เขือขึ้น-(มะ)เขือหิน-มะเขือลิ้น
/-t/ /p-/และ/s-/	เช่น	(หมัก)เขียด-(หมัก)เขียบ-(ปัก)เสียบ
/ria-/ /r ^๑ a-/ และ/h ^๑ a-/	เช่น	ดาวเรียง-ดาวเรียง-ดาวเอียง
/ia/ /a/ และ/aa/	เช่น	จั่ว-เจ้า-จ้าว
/kwaa/ /kaa/ และ /kua/	เช่น	แตงกวา-แตงกา-แตงกัว
/f-/ /p-/ /kh-/ และ/khw-/	เช่น	(ข้าว)ฟาง-(ข้าว)ป่า-(ข้าว)ข่วง-(ข้าว)คว่าง
/w-/ /khw-/ /kh-/และ/k-/	เช่น	(มะ)แว้ง-(หมะ)แคว้ง(ต้น)-(หมะ)แข็ง(ขม)- (หมะ)แก้ง
/bua-/ /boo-/ /moo-/และ/๑oo-/	เช่น	บวบ-(หมะ)بوب-(อี)โหมบ-(หมะ)โอบ

1.1.2.2. การแปรพยางค์ของแก่นชื่อหรือคำขยาย

การแปรพยางค์ของแก่นชื่อหรือคำขยายคือแก่นชื่อหรือคำขยายที่มีมากกว่าหนึ่งพยางค์ มีพยางค์หนึ่งหรือสองพยางค์แตกต่างจากภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไทยกลุ่มในลักษณะเป็นรูปแปรพยางค์ และการปรากฏของพยางค์

- 1) รูปแปรพยางค์ ปรากฏในลักษณะรูปแปรพยางค์เดียวที่ปรากฏกับพยางค์ใดก็ได้ โดยพบเป็นทั้งรูปแปรสองและสามดังนี้

กะชาย-ต้งชาย (กระชาย)

(หั่ว)ซี่ไค-(หั่ว)สิงไค (ตะไครั)

(หมะ)ข้าพอ-(อี่)สั่งพอ (มะละกอ)

เกิดตะหวา-อินตะหวา (พุตซ็อน)

(หญ๊า)หญุบหญอบ-(หญ๊า)หญอบหญวบ-(หญ๊า)จึหญอบ- (ไมยราบ)

- 2) การปรากฏของพยางค์ พบในลักษณะที่พยางค์ใดพยางค์หนึ่งปรากฏในภาษาชาติพันธุ์ไทกลุ่มหนึ่งแต่ไม่ปรากฏในอีกกลุ่มหนึ่ง

- คำสองพยางค์ พบในลักษณะที่พยางค์แรกไม่ปรากฏ เช่น

(มะ)ละกอ-(มะ)กอ (มะละกอ)

(หมัก)กระจับ-(หมัก)จับ (กระจับ)

(หั่ว)กะเทียม-(หั่ว)เทียม (กระเทียม)

(ปะ)น้อแหนี้-(หมะ)แหนี้ (น้อยหน้า)

- คำสามพยางค์ พบในลักษณะที่พยางค์ใดไม่ปรากฏก็ได้ดังนี้

กะทกรก-กะรก (กระทกรก)

สันตะวา-(ผักอี่)๖๖ (สันตะวา)

คำแพ่แล้-คำแพ่ (ดาวกระจาย)

1.1.2.3. การแปรคำบ่งกลุ่มพืช

การแปรคำบ่งกลุ่มพืชคือในคำเรียกชื่อพืชหนึ่งๆ การใช้คำบ่งกลุ่มพืช 3 กลุ่มที่กล่าวไปแล้วแตกต่างกันไปในแต่ละภาษาไทถิ่น โดยพบในลักษณะที่เป็นการใช้คำบ่งกลุ่มต่างประเภท การใช้รูปแปรคำบ่งกลุ่ม และการปรากฏของคำบ่งกลุ่ม ดังนี้

1) การใช้คำบ่งกลุ่มต่างประเภท ซึ่งมีการแปรที่หลากหลาย เช่น

GnCIT-PpCIT	ต้นตาล-ลูกตาล (ตาล)
	ต้นไพล-หัวไพล (ไพล)
	ต้นโสน-วอกโสน (โสน)
GnCIT-FCIT	ต้นกุ่ม-ผักกุ่ม (กุ่มน้ำ)
	ต้นเปื่อย-ไม้เปื่อย (ตะแบก)
	ต้นเจ้าชู้-หญ้าเจ้าชู้ (หญ้าเจ้าชู้)
FCIT-PpCIT	ไม้สำสา-ใบสำสา (จำปา)
	ผักญานาง-เถายานาง (ยานาง)
	ผักหอมใหญ่-หัวหอมใหญ่ (หอมหัวใหญ่)

2) การใช้รูปแปรคำบ่งกลุ่ม พบทั้งที่เป็นรูปแปรศัพท์ และรูปแปรหน่วยเสียง ดังนี้

- รูปแปรศัพท์ เช่น

ต้น-แก้ว	ต้นเปื่อย-แก้วเปื่อย (ตะแบก)
	ต้นตาล-แก้วตาล (ตาล)
ต้น-แก้ว-กก	ต้นโพ-แก้วโพ-กกโพ (โพ)
เถา-ย่าน	เถายายเภา-ย่านหลีเภา (ลิเภา)
เถา-เคื่อ	เถาย่านาง-เคื่อย่านาง (ยานาง)

- รูปแปรหน่วยเสียง เช่น

ต้น-เต็น	ต้นบอน-เต็นวอน (บอน)
	ต้นไทร-เต็นไฮ (ไทรย้อย)
ดอก-วอก	ดอกเข็ม-วอกเข็ม (เข็ม)
	ดอกแค-วอกแค (แค)
หัว-โ	หัวข่า-โหข่า (ข่า)

3) การปรากฏของคำบ่งกลุ่ม ซึ่งปรากฏในบางถิ่น บางถิ่นไม่ปรากฏ เช่น

ช้อย-ใบช้อย (ช้อย)

ข้าวฟ่าง-ผักข้าวฟ่าง (ข้าวฟ่าง)

ชมพู่-หมากชมพู่ (ชมพู่)

อีป้อ-หน่ออีป้อ (กะทือ)

การปรากฏของคำบ่งกลุ่มอาจแตกต่างกันที่จำนวนการปรากฏ เช่น

ต้นเปื่อย-ต้นไม้เปื่อย (ตะแบก)

ผักแคบ-เคื่อผักแคบ (ตำลึง)

หญ้ากวก-หมากหญ้ากวก (หญ้าเจ้าชู้)

1.1.2.4. การแปรหน่วยคำบ่งกลุ่มพืช

การแปรหน่วยคำบ่งกลุ่มพืชคือในคำเรียกชื่อพืชหนึ่งๆ การใช้หน่วยคำบ่งกลุ่มพืช 2 กลุ่มที่กล่าวไปแล้วแตกต่างกันไปในแต่ละภาษาถิ่น โดยพบในลักษณะที่เป็นการใช้หน่วยคำต่างประเภท การใช้หน่วยคำประเภทเดียวกันแต่คนละหน่วยคำ การใช้รูปแปรหน่วยคำ และการปรากฏของหน่วยคำบ่งกลุ่ม ดังนี้

1) การใช้หน่วยคำบ่งกลุ่มต่างประเภทกัน พบดังนี้

FrCIM-GdCIM หมะต้อง-ปักต้อง (กระท้อน)

มะหนุน-อีหนุน (ขนุน)

หมักหมี่-ปักหมี่ (ขนุน)

FrCIM-NuCIM หมะฮอย-หมู่ฮอย (มะระขี้นก)

2) การใช้หน่วยคำประเภทเดียวกันแต่คนละหน่วยคำ พบกับการใช้หน่วยคำบ่งเพศสภาพที่แปรไปตามถิ่นต่างๆ เช่น

ปักบะอี บักปัก-อีปัก (ผัก)

บักนอย-อีนอย (บวบเหลี่ยม)

บะบวบ-อีโหมบ (บวบ)

บะก้อแกง-อีกั้งแกง (ทับทิม)

3) การใช้รูปหน่วยเสียง เช่น

หมาก-หมัก-หมะ-มะ

หมากชมพู่-หมักชมพู่ (ชมพู่)

หมักหมี-หมะหมี (ขนุน)

หมากบวบ-หมะบวบ-มะบวบ (บวบ)

หมักขูด-หมะขูด-มะขูด (มะขูด)

บัก-บะ

บักแตง-บะแตง (แตงกวา)

บักจับ-บะจับ (กระจับ)

บักบวบ-บะบวบ (บวบ)

บักชมพู่-บะโຈມປູ (ชมพู่)

กำ-กะ

กำไฟ-หวักะไฟ (ไฟล)

4) การปรากฏของหน่วยคำบังกลุ่มที่ไม่เหมือนกัน ปรากฏในบางถิ่น บางถิ่นไม่ปรากฏ เช่น

กะทื่อ-อีทื่อ (กะทื่อ)

ฟัก-อีฟัก (ฟัก)

เง้า-บักจ้าว (จ้าว)

การปรากฏของหน่วยคำบังกลุ่มอาจแตกต่างกันที่จำนวนการปรากฏ เช่น

หมะมุด-หมะอีมุด (ละมุด)

มะรุ่ม-มะอีรุ่ม (มะรุ่ม)

1.1.2.5. การแปรข้ามกลุ่มระหว่างคำบ่งกลุ่มพืชและหน่วยคำบ่งกลุ่มพืช

การแปรข้ามกลุ่มระหว่างคำบ่งกลุ่มพืชและหน่วยคำบ่งกลุ่มพืชคือในคำเรียกชื่อพืชหนึ่งๆ มีความแตกต่างกันโดยที่ภาษาไทยกลุ่มหนึ่งใช้คำบ่งกลุ่มพืช ในขณะที่ภาษาไทยอีกกลุ่มหนึ่งใช้หน่วยคำบ่งกลุ่มพืช เช่น

CIT-CIM	ผักส้มปู้-หมีส้มปู้ (กระเจี๊ยบ)
	หัวทื่อ-อีทื่อ (กระเทียม)
	ต้นตาล-ปักตาล (ตาล)
	หมากตุงแกง-อีกุงแกง (ทับทิม)

1.1.2.6. การแปรปรากฏของแก่นชื่อ

แก่นชื่อพืชจะปรากฏในคำเรียกชื่อพืชทุกคำ ในภาษาไทยบางกลุ่มแก่นชื่อพืชพบปรากฏซ้ำสองครั้ง มีลักษณะเหมือนคำซ้ำ เช่น ก่อ-ก่อก่อ (ข่อย)

1.1.2.7. การแปรปรากฏของคำขยาย

ในคำเรียกชื่อพืชบางคำ คำขยายอาจปรากฏในถิ่นหนึ่งแต่ไม่ปรากฏในอีกถิ่นหนึ่ง เช่น

	คำขยายปรากฏ	คำขยายไม่ปรากฏ
กระเจี๊ยบ	กระเจี๊ยบเปรี้ยว	กระเจี๊ยบ
ชุมเห็ดเทศ	ชุมเห็ดเทศ	ชุมเห็ด
บวบกลม	บวบกลม	บวบ
ผักขม	ผักขมเกลี้ยง	ผักขม

ในการแปรคำเรียกชื่อพืชหนึ่งๆ อาจพบได้หลากหลายมากกว่าสองรูปแบบ ซึ่งเกิดจากการที่แก่นชื่อพืชในภาษาไทยกลุ่มหนึ่งมีรูปแบบร่วมคำศัพท์ในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งกับภาษาไทยอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีรูปแบบร่วมคำศัพท์ในลักษณะอีกอย่างหนึ่งกับภาษาไทยอีกกลุ่มหนึ่ง เกี่ยวโยงต่อเนื่องกันไปเป็นลูกโซ่ ดังตัวอย่าง

ตะแบก	ตันเปื่อย-ตันเป้ย-เก้าเปื่อย-ไม้เปื่อย-ตันไม้เปื่อย
ย่านาง	ย่านาง-ผักย่านาง-เถาย่านาง-เคื่อย่านาง-ใบย่านาง
ละมุด	ละมุด-หมักละมุด-หะมะมุด-หะมะอิมุด-บักละมุด-ปะมุด
บวบกลม	บวบ-หมากบวบ-หะมะบวบ-หะมะโอบ-มะบวบ-บั๊กบวบ-ปะบวบ
บวบเหลี่ยม	หมักนอย-หะมะนอย-บั๊กนอย-บั๊กลอย-บั๊กตะนอย-ปะนอยค้อม-อินอย

1.2. การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ

ในจำนวนชนิดพืช 174 ชนิดนั้น พบมีการใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำกันกับภาษาไทยมาตรฐานและในกลุ่มภาษาชาติพันธุ์ไทด้วยกันจำนวน 142 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 81 ซึ่งในจำนวน 142 ชนิดนี้พบเป็นการใช้คำคำเดียวกันกับภาษาไทยมาตรฐานแต่แปรรูปด้วย เนื่องจากการที่คำเรียกชื่อพืชมีลักษณะโครงสร้างภาษาที่เฉพาะและมีความซับซ้อน ไม่เหมือนการสร้างคำไทยโดยทั่วไป (ดังเช่น คำประสม คำซ้อน คำสมาส ฯลฯ) การพิจารณาว่าการใช้คำเรียกชื่อพืชว่าเป็นคนละคำกันหรือไม่นั้นจึงแตกต่างจากการพิจารณาคำไทยทั่วไป โดยพิจารณาจากความแตกต่างของแก่นชื่อพืชและคำขยายเป็นหลัก ว่าเป็นคำเดียวกันหรือไม่ เนื่องจากทั้งสองส่วนประกอบเป็นสิ่งที่สามารถแยกแยะชนิดพืชทั้งใหญ่และย่อยในระบบพืชบ้านได้ การพิจารณาว่าเป็นการใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำกันนั้นมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 1) มีแก่นชื่อพืชคนละคำกัน นั่นคือมีแก่นชื่อพืชที่มีรูปแตกต่างกันนอกเหนือจากการแปรแก่นชื่อพืhdังที่ได้กล่าวไปแล้ว เช่น

ไทยมาตรฐาน	ไท 1	ไท 2
ฝรั่ง	(บั๊ก)สีดา	(หะมะ)แก้ว
ชะอม	(ผัก)หนาม	(ผัก)เน่า
บานไม่รู้โรย	สามเดือน	สามปีบเหี่ยว

- 2) มีแก่นชื่อพืชและคำขยายคนละคำกัน นั่นคือมีแก่นชื่อพืชและคำขยายที่มีรูปแตกต่างกันนอกเหนือจากการแปรแก่นชื่อพืชและคำขยายดังที่ได้กล่าวไปแล้ว เช่น

ไทยมาตรฐาน	ไท 1	ไท 2
น้ำเต้า	(บะ)เต้า	ผักน้ำ
ผักขม	(ผัก)หมกเกลี้ยง	(ผัก)ก้านโง
กระทกรก	(มะ)นาวเคอ	(ผัก)แคบน้ำ

3) มีแก่นชื่อพืชแตกต่างแต่คำขยายเหมือน เช่น

ไทยมาตรฐาน	ไท 1	ไท 2
ผักข่าเขียว	ข่าเขียว	(ผัก)ขี้เขียว
พริกชี้ฟ้า	พริกชี้ฟ้า	(มะ)เผ็ดชี้ฟ้า
ผักข้าว	(มะ)ผักข้าว	(ผัก)อุบเค้า

4) มีแก่นชื่อพืชเหมือนแต่คำขยายแตกต่าง เนื่องจากคำขยายสามารถระบุความแตกต่างของชนิดพืชต่อไปอีกได้อีก เช่น

ไทยมาตรฐาน	ไท 1	ไท 2
กระเทียม	หอมบัว	หอมขาว
ถั่วเหลือง	(บะ)ถั่วเน่า	(ผัก)ถั่วแต้
ผักกระเฉด	(ผัก)หนองน้ำ	(ผัก)หนองบั้ง

ชนิดพืชที่พบว่ามีการใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานในจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก มีดังนี้

1) ชนิดพืชที่มีจำนวนคำเรียกชื่อพืช 11 คำ ได้แก่

- พริกหยวก : พิกหยวก พิกใหญ่ พิกหวาน พิกหลวง พิกกันจี้ พิกเขียว
พิกหนุ่ม พิกแกง พิกไข่ พิกสด มะเผ็ดหลง
- พริกชี้ฟ้า : พิกชี้ฟ้า มะเผ็ดชี้ฟ้า พิกสด พิกหนุ่ม พิกใหญ่ พิกเม็ดใหญ่
พิกหัว พิกแจว พิกเดือยไก่ พิกแด่ได้ พันจินดา

2) ชนิดพืชที่มีจำนวนคำเรียกชื่อพืช 10 คำ ได้แก่

- กระพรวก : ผักกระพรวก หมักหีหมอย มะพางเคอ มะนาวเคอ ผ้าลายห่อทอง
ผักเค้า ผักแคบน้ำ สลกบาตร ยอดองนก ถอกลาน
- ไผ่ยราบ : หญ้ายราบ หนามยักซ์ ต้นไผ่ หญ้าต่อหุบ ต้นพองแวบ
หญ้าหญอบแหญบ หญ้าต้อยญบ หญ้ากระต๊อบหญอบ
ต้นกระต๊อบยวบ หญ้าน้ำแว้น

3) ชนิดพืชที่มีจำนวนคำเรียกชื่อพืช 9 คำ ได้แก่

- ฝรั่ง : ฝรั่ง หมักสิดา หมะเกี้ยวไก่ อีกก่องแก้ว บะเกี้ยวสะดา
หมะก้วยแก้ว หมักอุ้ย มะหมั่น ชีปุ่น
- มะเขือเสวย : มะเขือเสวย มะเขือคางกบ ลูกเขือหื่น มะเขือกอบลาย
มะเขือลาย มะเขือคางกบ มะเขือคางเขียด มะเขือคางคก
มะเขือกะดอลิง
- สระระแห่น : สระระแห่น ผักไผมน ผักพิง ผักลาบ หอมป้อม ผักหอมหล่น
หอมดวน หอมตอน ใบชะลาบ
- หญ้าเจ้าชู้ : ต้นเจ้าชู้ หญ้าตะกอน หมักก่นจำ หญ้าขาลา หญ้ากวก
หญ้าคอมมิวนิสต์ หญ้าหางหอน หญ้าโคยงู ชีเตอย

การเปรียบเทียบคำเรียกชื่อพืชระหว่างภาษาไทยมาตรฐานและภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไทใน
เขตภาคเหนือสามารถแสดงเป็นรายชนิดพืชและความถี่ได้ดังในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบลักษณะการใช้คำเรียกชื่อพืชระหว่างภาษาไทยมาตรฐานและ
ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทในเขตภาคเหนือแสดงเป็นรายชนิดพืชและความถี่

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
1	กระจับ	กะจับ	9	1.เขาควาย	1
		หมะจับ	4	หมะเขาควาย	2
		บะจับ	2		
		หมักกะจับ	3		
		หมักจับ	1		
		บักกะจับ	2		
		บักจับ	1		
2	กระชาย	กะชาย	11	1.หัวละแอน	5
		กะชาย	5	2.ชิงกระชาย	2
		หัวกะชาย	2	ชิงชาย	1
		ตั้งชาย	1		
3	กะดั่งงา	กะดั่งงา	4	1.สะบั้งงา	4
		ดั่งงา	1	ดอกสะบั้งงา	1
		ดานนา	1		
4	กระถิน	กะถิน	13	1.ผักหนอง	2
		ผักกระถิน	2	ผักกะหนอง	1
				ผักละหนอง	1
				2.ผักกุนสิน	1
5	กระท้อน	กะท้อน	5	1.หมะเต็น	1
		ลูกท้อน	1	หมะตั้น	2
				บะตั้น	2
				2.หมักต้อ	2
				หมะต้อ	4
				บักต้อ	2
6	กระเจี๊ยบ	กะเจี๊ยบ	10	1.ส้มกำปอ	1
		หมะกะเจี๊ยบ	4	2.ส้มปู่	3
		หมักกะเจี๊ยบ	1	หมะส้มปู่	1
				บะส้มปู่	2
				ผักส้มปู่	1
				3.สังเค็ง	1
7	กระเจด	ผักกระเจด	13	1.ผักหนองน้ำ	2
		ผักกะเสด	4	ผักหนอง	1
				ผักละหนอง	2
				2.ผักหนองป้าง	2

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
8	กระเทียม	กระเทียม หัวกระเทียม หัวเทียม	11 3 1	1.หอมเทียม 2.หอมบัว 3.หอมขาว หัวหอมขาว	3 1 2 2
9	กล้วยน้ำว้า	กล้วยน้ำว้า	16	1.กล้วยอ่อน กล้วยลิ้น กล้วยละอ่อน 2.กล้วยได้ กล้วยไต่	1 1 1 1 1
10	กระทกรก	กระทกรก ผักกระทกรก	13 2	1.หมักเห็ดหมอย 2.มะพางเคอ 3.มะนาวเคอ 4.ฝัาลายห่อทอง 5.ผักเค้า 6.ผักแคบน้ำ 7.สลกบาตร 8.ยอดดองนก 9.ถอกกลาน	1 1 1 1 1 1 1 1 1
11	กะทือ	กะทือ หัวกะทือ หัวทือ หน่อกะทือ อือทือ อือทือ หน่ออือป้อ	6 5 2 1 1 1 1	1.หัวเป้าฤาษี 2.ชิงแมงดา 3.ปะเลย	1 2 1
12	กะเพรา	กะเพรา เพรา ตะเพรา ใบกะเพรา ตะเพาดำ	10 1 5 2 1	1.ก้อมก้อมดำ 2.ผักอืดูคำ	2 1
13	กุยช่าย	กุยช่าย	6	1.ผักแป้น 2.หอมแป้น 2.อืเหม็น ผักอืเหม็น 3.ผักหมีอุ	4 4 1 1 1
14	กุ่มน้ำ	กุ่มน้ำ ผักกุ่มน้ำ ผักกุ่ม ต้นกุ่ม	6 1 14 1		

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
15	กุ่มบก	กุ่มบก ผักกุ่มบก ผักกุ่ม ผักก้าม	9 1 9 1		
16	ก้ามปู	ก้ามปู	2	1.จําฉา ลำสา ใบลำสา ไม้ลำสา 2.มะปอบ	7 11 1 1 2
17	ขนุน	ขนุน หะหนุน หมาหนุน อีหนุน	4 3 1 1	1.หมากลาว 2.หมักหมี่ บักหมี่ หะหมี่	1 5 3 2
18	ขมิ้น	ขมิ้น ขี้หมิ้น เข้าหมิ้น	15 4 2		
19	ชิง	ชิง หัวชิง	19 1		
20	ขี้เหล็ก	ขี้เหล็ก ผักขี้เหล็ก	9 10	1.เดินบ่อขี้เหล็ก	1
21	ขึ้นฉ่าย	ผักขึ้นฉ่าย ผักช่าย ผักขึ้นช่าย ใบขึ้นช่าย ใบขึ้นช่าย ต้นขึ้นช่าย	20 1 8 1 1 3	1.ผักหมิ้น 2.ผักกึ่งกั๋ง 3.ผักก่าป็น ด่าป็น 4.ใบตังโถ	1 2 3 1 1
22	ข่อย	ข่อย ใบข่อย ขร่อย ก่อย ก่อยก่อย	14 1 1 1 1	1.ส้มพอ	3 1
23	ชำ	ชำ หัวชำ โหลชำ	10 9 2		
24	ข้าวฟ่าง	ข้าวฟ่าง ข้าวป้าง ข้าวคว่าง ข้าวขี้วง ผักข้าวขี้วง	14 3 1 1 1	1.ข้าวเป็ก	2

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
25	ข้าวเจ้า	ข้าวเจ้า	19	1.ข้าวอ่าน	1
26	ข้าวเหนียว	ข้าวเหนียว ข้าวโหนด	15 1	1.ข้าวหนึ่ง 2.ข้าวเจ้า 3.ข้าวปั้น	3 1 1
27	ข้าวเหนียวดำ	ข้าวเหนียวดำ	4	1.ข้าวดำ 2.ข้าวกำ 3.ข้าวเหนียวกำ	1 14 1
28	ข้าวโพด	ข้าวโพด ข้าวโปด ข้าวโคด	11 3 2	1.ข้าวสาลี ข้าวลี 2.ข้าวโตง ข้าวโดง ข้าวดวง	3 1 1 1 1
29	คูณ	คูณ	12	1.ลมแล้ง 2.ราชพฤกษ์	6 1
30	งา	งา	20		
31	งิ้ว	งิ้ว เง้า	16 1	1.นุ่น เต็นุ่น	2 1
32	จอก	จอก ขี้จอก จอกแหน	12 1 3	1.แหน เต็นแหน 2.บัวลอย 3.เตา	3 1 3 1
33	จำปา	จำปา	18	1.จำปาแดง 2.จำปาลก	1 1
34	จำปี	จำปี	20		
35	ชบา	ชบา	19	1.ดอกใหม่	1
36	ชมพู่	ชมพู่ บักชมพู่ ปะโจมปุ หมากชมปุ หมักชมพู่	12 4 2 1 1		
37	ชะอม	ชะอม สะอม	5 1	1.ผักเน่า 2.ผักหนาม 3.ผักละ	7 1 7
38	ชุมเห็ดเทศ	ชุมเห็ดเทศ ชุมเห็ด ข้าเห็ด	2 5 1	1.ชุมเห็ดใหญ่ 2.ขี้เหล็กใหญ่ 3.ขี้เหล็กหลวง 4.ต้นขี้คาก 5.ลัมมีนหลวง	2 5 1 2 1

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
39	ชุมเห็ดไทย	ชุมเห็ดไทย ชุมเห็ด ชำเห็ด	2 8 1	1.ชุมเห็ดเล็ก 2.คันจอง ผักคะเจี๊ยะ 3.หญ้าล็กสั้น 4.ลั้มื่น 5.ถั่วเค็ด	2 1 2 3 1 1
40	ข้าพลุ	ชะพลุ ใบชะพลุ ปู ใบปู	6 1 1 1	1.ใบพลูนก 2.ผักปูลิง 3.ผักอีเล็ด 4.ผักแค 5.ใบแกงแก่ 6.หมาก	1 1 8 3 1 1
41	ดาวกระจาย	ดาวกระจาย ดาวจาย	15 1	1.คำแพ่แล้ คำแพ่ 2.ต้นดอกไม้ไหว	2 1 1
42	ดาวเรือง	ดาวเรือง ดาวเรียง ดาวเฮือง	12 1 1	1.ดอกอีก่อ 2.กำมะหยี่ 3.ดอกขี้ไต้ 4.ดอกคำไต้ 5.คำปู้จู้	2 1 1 1 4
43	ตะเคียน	ตะเคียน ต้นเคียน เก้าเคียน	15 2 3		
44	ตะแบก	ตะแบก กะแบก ต้นแบก	8 1 1	1.ต้นเป้อย ต้นเป้ย เก้าเป้อย ไม้เป้อย ต้นไม้เป้อย 2.จ้อล่อแหล่	3. 1 3 4 1 3
45	ตะไคร้	ตะไค้ จะไค้ จักไค้ หวัชไค้ หวัสิงไค้	9 4 4 1 1	1.ผักเจ้า	1
46	ตาล	ตาล ต้นตาล ลูกตาล บักตาล หมะตาล เก้าตาล	11 1 2 2 2 3	1.มะลางต้นหนาก	1

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
47	ตำลึง	ผักตำลึง	13	1.ผักแซบ เคื่อผักแคบ	2 6
48	ตำแย	ตำแย	13	1.หมามู่ย 2.หมาวอก 3.หมาเยี่ยว 4.หญ้าหนามไก่ 5.ปะเทญียง	1 1 1 3 1
49	ถั่วฝักยาว	ถั่วฝักยาว โถ่ฝักยาว หมีถั่วฝักยาว หมักถั่วฝักยาว บักถั่วฝักยาว หมีถั่ว	7 2 1 2 2 2	1.ถั่วฝักฮี้ 2.ถั่วลายเสือ หมีถั่วลายเสือ ปะถั่วลายเสือ 3.มะถั่วไล่เสือ 4.ปะถั่วลั้ง	1 1 2 1 1 1
50	ถั่วพู	ถั่วพู ปะถั่วพู หมีถั่วพู บักถั่วพู เคื่อหมักถั่วพู	12 4 1 1 1	1.ถั่วโป่ง มะถั่วโป่ง หมีถั่วโป่ง ปะถั่วโป่ง	4 1 1 1
51	ถั่วลิสง	ถั่วลิสง	5	1.ถั่วดิน ปะถั่วดิน หมีถั่วดิน หมักถั่วดิน ถั่วลิน 2.ถั่วเหลาะ 3.ถั่วฮ่อ 4.หมีไล่ 6.หมีนอนไซ 7.ถั่วหนึ่งไฮ้	10 2 1 1 2 1 1 1 1 1
52	ถั่วเขียว	ถั่วเขียว ปะถั่วเขียว หมีถั่วเขียว หมักถั่วเขียว	16 3 1 1	1.ถั่วไก่ 2.ถั่วถิ่น	1 1
53	ถั่วเหลือง	ถั่วเหลือง ถั่วเหลือง	12 2	1.ถั่วเฝ้า ปะถั่วเฝ้า 2.ถั่วแระ 3.บักถั่วแต้ 4.ถั่วกระเจียว	2 4 1 1 1
54	ถั่วแปบ	ถั่วแปบ	9	1.หมีแปบ ปะแปบ หมักแปบ	8 2 2

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
55	ทานตะวัน	ทานตะวัน หมักตะวัน	14 1	1.บัวผัด 2.ดอกวันวาย 3.หมักตำรับ	2 2 1
56	ทับทิม	ทับทิม	6	1.บั๊กพิลา 2.ฟักพิลา 3.หะก้อ บะก้อ หะก้อแกง หะก้องแกง มะก้องแกง บะก้องแกง อีกึ่งแกง หมากดุ้งแกง 4.หะกั่ว	7 2 2 2 2 1 1 1 1 1 1 1
57	นุ่น	นุ่น	7	1.จิวส่าย 2.จิวน้อย 3.จิวใหญ่ จิว หะจิว หมักจิว บั๊กจิว ลูกจิว เง้า บั๊กจ้าว	3 3 1 4 1 3 2 1 1 1
58	น้อยหน่า	น้อยหน่า อิน้อยหน่า	3 1	1.หมากเน่งแห้ง 2.บะน้อยแห้ง หะแห้ง น้ำแห้ง 2.หะเกิดแสด 3.หมักเหียด หมักเหียบ บั๊กเหียบ มะเสียบ บั๊กเสียบ 4.หมักออกจา	1 2 3 1 1 1 5 4 2 1 1
59	น้ำเต้า	น้ำเต้า หมักน้ำเต้า หมากน้ำ บั๊กน้ำ ปะน้ำ	8 1 1 6 3	1.หะน้ำตัน 2.บะเต้า หะเต้า 3.ฟักน้ำ 4.เต้าหู้	2 1 1 1 1

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
60	บวบกลม	บวบกลม	3	1.บวบหอม	3
		บวบ	8	2.บวบหวาน	1
		หมากบวบ	1	3.บวบข้าวใหม่	1
		หะบวบ	2	4.บะบวบอ้อม	1
		มะบวบ	2	5.บักล่อยอ้อม	1
		บักบวบ	1	หะนอย	2
		บะบวบ	1		
		หะโอบ	1		
		หะโอบ	1		
		อีโหมบ	1		
61	บวบเหลี่ยม	บวบเหลี่ยม	5	1.หมักนอย	1
		บวบ	1	หะนอย	11
				บักนอย	1
				บักตะนอย	1
				อื่นนอย	1
				บะนอยค้อม	1
				บักลอย	1
62	บอน	บอน	16		
		ต้นบอน	3		
		เต็นวอน	1		
63	บอระเพ็ด	บอระเพ็ด	7	1.เต็นจะลิง	1
				จุ่มจะลิง	5
				2.เคือเขาฮอ	7
64	บานไม่รู้โรย	บานไม่รู้โรย	7	1.สามปีบเหี่ยว	5
				2.สามเดือน	1
				3.ดอกสีทน	1
				4.ตะล่อม	3
				วอกตะล่อม	1
				กะล่อมป้อม	1
65	บัวบก	บัวบก	4	1.ผักหนอก	16
				2.ผักแว่น	1
66	บัวสาย	บัวสาย	4	1.บัวน้อย	1
		โบ	1	2.บัวนา	1
		ดอกโบ	1	3.บัวแดง	1
		ดอกบัว	2	4.บัวแบ้	5
		สายบัว	4	5.ดอกป้าน	4
67	บัวหลวง	บัวหลวง	4	1.บัวขาว	1
		ดอกบัวหลวง	5	2.ป้านหลง	1
		บัว	1		
		ดอกบัว	11		

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
68	ผักกาดรอง	ผักกาดรอง ต้นผักกาด	11	1.ดอกแม่หม้าย	1
			1	2.ดาวล้อมเดือน	1
				3.คำขี้ไก่	4
				4.ดอกขี้ไก่	3
				5.ดอกคำขี้วัว	2
69	ผักกาดหัว	ผักกาดหัว หัวผักกาด	11	1.ผักกาดโหลขาว	1
			6	หัวกาดโหลขาว	1
				2.ผักกาดโป่ง	1
				3.หัวเป็ก	1
70	ผักขม	ผักขม	6	1.หญ้าจ้ำพิก	1
		ผักโขม	1	2.ผักก้านโถง	1
		ผักขอม	2		
		ผักหอม	8		
		ผักโหม	1		
		บักหอม	1		
		ผักหอมเกลี้ยง	1		
71	ผักขมหนาม	ผักขมหนาม	7	1.ผักหอมใหญ่	1
		ผักโขมหนาม	6		
		ผักโขม	2		
		ผักหอมหนาม	6		
		ผักโหมหนาม	1		
		ผักหอมหนาม	2		
72	ผักข่าเขียด	ผักข่าเขียด	1	1.ผักอื่น	4
		ข่าเขียด	3	ผักอื่น	5
				2.ผักตบอื่น	1
				3.ผักขี้เขียด	6
				ผักสี่เสียด	2
73	ผักขี้	ผักขี้	5	4.ผักอะไร	3
		ผักขี้	2	1.หอมป้อม	2
		ผักจี้	1	ผักหอมป้อม	9
		ผักขี้ลา	1	2.ผักป้อม	1
74	ผักขี้ลาว			3.หอมน้อย	1
		ผักขี้ลาว	5	1.ผักขี้ฝอย	1
		ผักขี้ลา	1	2.ผักขี้ล่อม	1
		ผักขี้	11	3.ผักหอมแฉะ	2
		ผักจี้	1	4.ผักหอมป้อม	2
				หอมป้อมแป๊ะ	1
				5.หอมน้อยฮ่อ	1
				6.ผักเตียนแกบ	1
				7.ผักชีวซัง	1

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
75	ผักตบชวา	ผักตบชวา ผักต้อบ	12 2	1.ผักชีวา 2.บัวลอย 3.ผักผอง ผักปอง 4.ผักปอด 5.ผักก้านจอก	1 2 1 1 1 2
76	ผักตบไทย	ผักตบ ผักต้อบ	17 2	1.บัวลอย 2.บัวควัก	1 1
77	ผักบุ้ง	ผักบุ้ง ผักบั้ง	19 1	1.ผักคำจร	1
78	ผักปลัง	ผักปลัง ย่านผักปลัง เคื่อผักปลัง	14		
79	ผักหนาม	ผักหนาม หมะหนาม	18 1	1.ชะเลียด	1
80	ผักหวาน	ผักหวาน	20		
81	ผักเสี้ยน	ผักเสี้ยน	16	1.ผักส้มเสี้ยน 2.ผักเสี้ยว	3 1
82	ผักแว่น	ผักแว่น	18	1.ผักล้นปี	1
83	ฝรั่ง	ฝรั่ง	5	1.หมักสิดา บั๊กสิดา 2.หะเกี้ยวไก๋ 3.หะแกว อิกกองแกว 4.บะไก๊ย บะไก๊ยสะดา 5.หะก้วยแกว 6.หมักอู๊ย 7.มะหมั่น 8.ชีปุ่น	3 6 1 1 1 1 1 1 1 1
84	ไผ่	ไผ่ ต้นไผ่	12 5	1.ลำลี 2.หมู่ 3.หล่าย	1 2 1
85	พริกขี้หนู	พริกขี้หนู	13	1.พริกขี้แมว 2.พริกหอม 3.พริกน้อย 4.พริกแต่ พริกแด 5.หมากเผ็ดแล 6.มะเขือดป่า	1 1 2 1 1 1 1

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
86	พริกชี้ฟ้า	พริกชี้ฟ้า พริกชี้ฟ้า	9 1	1.หมีเผ็ดชี้ฟ้า 2.พริกสด 3.พริกหนุ่ม 4.พริกใหญ่ 5.พริกเม็ดใหญ่ 6.พริกพั่ว 7.พริกแจว 8.พริกเดือยไก่ 9.พริกแดง 10.พันธุ์จินดา	1 5 2 2 1 1 1 7 1 1
87	พริกหยวก	พริกหยวก	7	1.พริกใหญ่ 2.พริกหวาน 3.พริกหลวง 4.พริกกันจี้ 5.พริกเขียว 6.พริกหนุ่ม 7.พริกแกง 8.พริกโป 9.พริกสด 10.หมีเผ็ดหลง	6 3 1 1 2 1 1 1 1 1
88	พริกไทย	พริกไทย	13	1.พริกน้อย 2.พริกป้อม 3.หมีปัด	2 1 1
89	พลู	พลู ใบพลู ใบปลู เผื่อปลู ชะพลู	1 16 4 1 1		
90	พลับพลึง	พลับพลึง	18	1.ลิ้ว 2.ว่านชน	1 1
91	พุดซ้อน	พุดซ้อน ดอกพุด ดอกคุด	7 1 1	1.ดอกพุดขาว 2.ดอกซ้อน 3.เก็ดตะหวา อินตะหวา	1 4 4 4
92	พุทธรักษา	พุทธรักษา ดอกพุด ดอกคุด	7 1 2	1.กาละวง 2.บัวหลวง 3.ดอกวอระวง	1 1 1

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
93	พุทรา	พุทรา	5	1.ปะตัน หะตัน อีตัน หะทัน บั๊กทัน บั๊กกะทัน หมักกะทัน 2.หะแกน 3.หะขอ	3 3 1 1 1 1 7 1 1
94	พิกุล	พิกุล ดอกพิกุล	13 2	1.ดอกแก้ว	5
95	ฟัก	ฟัก อีฟัก บั๊กฟัก หะฟัก	10 1 1 1	1.หะฟักหม่น ปะฟักหม่น 2.ฟักเขียว 3.ฟักจริง 4.บั๊กโตน 5.แฟง	5 3 1 1 1 1
96	ฟักข้าว	ฟักข้าว หะฟักข้าว ย่านฟักข้าว ฟักข้าว ฟักเค้า ฟักคั่ว ฟักคัดเค้า ฟักหะเค้า บั๊กอุบเค้า บั๊กเข้า หะบั๊กเซ่า	8 1 1 1 3 3 2 5 1 1	1.ฟักเขียวหม่น 2.หะฟักคำ 3.หะฟักหม่น 4.ฟักค้ำด	1 1 1 1
97	ฟักทอง	ฟักทอง หมักฟัก หะฟัก	7 1 1	1.หะบั๊กคำ 2.ปะฟักแก้ว 3.หะน้ำแก้ว 4.หะบั๊กหลังเหลือง หมักบั๊กเหลือง 5.บั๊กอี หะอี 6.อีแฟง	1 4 3 1 1 5 1 1

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
98	มะกรูด	มะกรูด	7	1.มะจีว	1
		หมะกรูด	8	หมะจีว	1
		หมะกรูดจีว	1		
		ปะกรูด	5		
		บักรูด	2		
		หมักขูด	2		
		บักขูด	1		
99	มะกอกบ้าน	มะกอกบ้าน	1	1.มะกอกหวาน	1
		มะกอก	14	2.อีกกอกแอบ	1
		หมักกอก	2	3.หมักดอกชี้หนู	1
		ปะกอก	5		
		บักกอก	2		
100	มะขาม	มะขาม	11	1.หมักตังโต้งงอ	1
		หมะขาม	2	2.หมักแกง	1
		ปะขาม	4		
		บักขาม	2		
		อีขาม	1		
101	มะขามป้อม	มะขามป้อม	11		
		หมากขามป้อม	2		
		หมักขามป้อม	1		
		หมะขามป้อม	2		
		ลูกขามป้อม	4		
		ปะขามป้อม	1		
		บักหมป้อม	1		
102	มะขามเทศ	มะขามเทศ	12	1.ปะขามโค้ง	2
		หมะขามเทศ	1	หมะขามโค้ง	1
		หมักขามเทศ	1	2.มะขามแป	1
		บักขามเทศ	1	บักขามแป	1
				3.บักขามแพด	1
103	มะดัน	มะดัน	11		
		หมะดัน	2		
		บักดัน	2		
		หมักกะดัน	1		
104	มะตูม	มะตูม	12	1.ปะป็น	3
		หมักตูม	2	หมะป็น	2
		บักตูม	1		
		ลูกตูม	1		

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
105	มะนาว	มะนาว ปะนาว บักนาว หมักนาว หะนาว อีนาว	9 5 2 2 4 1		
106	มะปราง	มะป่าง บักป่าง หมากฝ่าง หะฝ่าง หะผาง ปะผาง บักผาง อีผาง	10 1 1 1 2 4 1 1		
107	มะพร้าว	มะพร้าว หะพร้าว บักพร้าว หะป้าว หมากป้าว หมากบะป้าว เก้าบะป้าว อี่ป้าว	11 3 2 1 1 1 4 1		
108	มะม่วง	มะม่วง หะม่วง บักม่วง ปะม่วง หะโม่ง หมากโหม่ง อีโหม่ง	11 4 2 4 1 2 1		
109	มะยม	มะยม หมากยม หะยม บักยม ปะยม อียม	11 1 5 2 3 1		

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
110	มะระขี้นก	มะระขี้นก	7	1.หะห้อย	1
		มะระ	2	ผักหะห้อย	3
				หะฮ้อย	1
				หุ่มฮ้อย	1
				อี่ฮ้อย	1
				ปะฮอยนก	1
				2.ผักไห	1
				มะไห	3
				มะหาน้อย	1
				3.ผักไซไฮ	1
				มะไซไฮ	1
111	มะระจีน	มะระจีน	2	1.มะระหลวง	1
		มะระ	9	2.มะห้อย	2
		หะระ	1	หะห้อย	1
		บักมะระ	1	ปะฮอย	4
				หะฮอยยาว	1
				อี่ฮอยยาว	1
				3.หะฮอยโลง	1
				4.หะเห็ด	1
				หะเห็ด	1
				5.หะหาใหญ่	1
				ผักหะใหญ่	1
				ผักไห	2
				6.คูกว่า	1
		112	มะรุม	มะรุม	6
รุม	1			หมากค้อนก้อม	1
มะอีรุม	1			ปะค้อนก้อม	1
ผักอีฮุ่ม	7			ปะก้อนก้อม	3
อี่ฮีม	1				
113	มะละกอ			มะละกอ	4
		มะกอ	2	2.หะชำพอ	1
		บักกอ	1	3.อี่สังพอ	1
				4.หะเต็ด	1
				5.ปะก้วยเต็ด	4
				ปะก้วย	1
				6.ก้วยสะเปา	1
				มะก้วยสะเปา	1
				7.หะก่ายสะดา	1
				8.หะหุ่ง	4
		บักหุ่ง	5		

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
114	มะลิ	มะลิ	15	1.มะลิน้อย	2
		ดอกมะลิ	1	2.มะลิลา	2
				3.มะลิขี้ไก่	1
115	มะลิซ้อน	มะลิซ้อน	3	1.ซ้อนใหญ่	5
		มะลิ	13	ดอกซ้อน	3
116	มะอึก	มะอึก	9	1.มะเอือปู่	1
		มะอึกขน	1	ปะเอือปู่	3
		ลูกอึก	4	2.หมะปู่	1
		หมักอึก	1		
		หมะอึก	1		
		หมะอึ	1		
		หมะเอ็ก	1		
		บั๊กเอ็ก	3		
117	มะเอือขึ้น	มะเอือขึ้น	11	1.หมะเอือคัน	1
		บั๊กเอือขึ้น	1	2.ปะเอือแจ้	4
		หมากเอือฮั้น	1	มะเอือแจ๊ะ	1
		มะเอือหั้น	1	หมะเอือแจ๊ะ	1
		ลูกเอือหั้น	1		
		อึเอือฮั้น	1		
		มะเอือลัน	1		
		ลูกเอือ	1		
118	มะเอือพวง	มะเอือพวง	4	1.มะเอือแคว้ง	1
				หมะเอือแคว้ง	1
				2.ปะแคว้ง	1
				มะแคว้ง	1
				หมะแคว้ง	2
				ปะแคว้งกุลา	3
				มะแข้ง	1
				หมะแข้ง	6
				บั๊กแข้ง	5
				หมักแข้ง	1
				บั๊กแข้ง	5
				หมักแก้ง	1
				3.อีแก้ว	1
119	มะเอือยาว	มะเอือยาว	5	1.หมะเอือฮี้	1
		หมะเอือยาว	1	2.มะเอือหำม้า	8
		บั๊กเอือยาว	3	หมักเอือหำม้า	1
		ปะเอือยาว	4	หมะเอือหำม้า	1
				3.หมะเอือม้า	1
				4.มะเอือลน	1

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
120	มะเขือเทศ	มะเขือเทศ	9	1.มะเขือมาน	1
		บักเขือเทศ	1	2.มะเขือส้ม	4
		ลูกเขือเทศ	1	มะเขือส้ม	1
				ปะเขือส้ม	4
				อีเขือส้ม	1
				3.มะเขือเคือ	1
				หมะเขือเคือ	3
				มะเขือเคือใหญ่	1
				มะเขือเคือใหญ่	1
121	มะเขือเปราะ	มะเขือเปาะ	7	1.มะเขือกอบ	5
		หมะเขือเปาะ	1	มะเขือก้อบ	1
		มะเขือเมาะ	2	อีเขือก้อบ	1
		บักเขือเมาะ	1	2.บักเขือพอย	1
				ปะเขือพอย	3
				หมะเขือพอย	1
122	มะเขือเสวย	มะเขือเสวย	5	1.มะเขือคางกบ	1
		มะเขือ	1	2.มะเขือหื่น	1
				ลูกเขือหื่น	2
				หมะเขือลื่น	1
				3.มะเขือกอบลาย	1
				หมะเขือกอบลาย	3
				บักเขือกอบ	1
				4.มะเขือลาย	1
				บักเขือลาย	4
				5.มะเขือคางกบ	1
				หมะเขือคางกบ	1
				ปะเขือคางกบ	7
				6.มะเขือคางเขียด	1
				หมะเขือคางเขียด	1
				7.มะเขือคางคก	1
				8.มะเขือกะดอสิง	1
123	มะเดื่อปล้อง	มะเดื่อปล้อง	8		
		หมะเดื่อปล้อง	5		
		บักเดื่อปล้อง	1		
		ปะเดื่อปล้อง	5		
		เดื่อปล้อง	1		
		มะเดื่อ	4		
		บักเดื่อ	1		
		หมากเหลื่อ	1		

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
124	มะเดื่ออุทุมพร	มะเดื่อ บักเดื่อ	14 5	1.มะเดื่อเกี้ยง ปะเดื่อเกี้ยง	2 4
125	มะเฟือง	มะเฟือง หมะเฟียง ปะเฟียง บักเฟียง หมากเฟิง หมักเฟิง อีเฟิง	11 4 4 2 1 1 1		
126	มะแว้งต้น	มะแว้งต้น แว้งต้น มะแว้ง หมะแว้ง หมะแคว้งต้น	5 1 1 1 1	1.มะเขือขม 2.มะแคว้งขม ปะแคว้งขม มะแข้งขม หมะแข้งขม บักแข้งขม หมะแก้ง	1 1 6 1 6 1 1
127	มะไฟ	มะไฟ หมะไฟ บักไฟ ปะไฟ อีไฟ	11 7 2 4 1		
128	มันสำปะหลัง	มันสำปะหลัง	15	1.มันกันต่าง มันต่าง มันต้าง หมะมันต้าง 2.มันแดง 3.ปะต้นต้าง	1 1 2 2 1 1
129	มันเทศ	มันเทศ มัน หัวมัน	8 2 1	1.มันแกว มันแกวดิน 2.มันอีอน	9 2 1
130	มันแกว	มันแกว	9	1.มันแกวลาว 2.มันแกวค้าง 3.มันแกวสำเภา มันแกวสะเภา 4.มันเภา 5.มะแกว 6.หมากชะตุ้ม มะชะตุ้ม โหหมากชะตุ้ม 7.โกกินโ	1 2 2 1 1 1 1 1 1

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
131	ยอ	ลูกยอ บักยอ หะมียอ หมักญอ บักญอ	12 1 1 1 5	1.บะตาเสื่อ หะมียาเสื่อ หมากตาเสื่อ 2.มะขี้เต้า หะขี้เต้า	3 1 1 1 1
132	ย่านาง	ย่านาง ผักย่านาง เถาย่านาง เคื่อย่านาง ใบย่านาง	3 1 10 6 1	1.ผักจอยนาง ผักจ้อยนาง 2.ผักเจียวนาง 3.สะเขาเขียว	1 2 1 1
133	รัก	ดอกรัก ดอกฮัก	13 7	1.ดอกปันเถื่อน ผักปันเถียน	4 1
134	ละมุด	ละมุด หมักละมุด บักละมุด หะฮิมุด หะมุด ปะมุด	11 1 4 1 2 3		
135	ลำดวน	ลำดวน	19	1.หอมนวน	1
136	ลิเภา	ยี่เภา ย่านหลี่เภา	4 3	1.เถายายเภา 2.ผักกูด เคื่อผักกูด ผักกูดเง็ง 2.เถากะขอด 3.หญ้าตีนตึกโต	1 13 3 2 1 2
137	ลั่นทม	ลั่นทม	10	1.จำปา จำปาลาว	6 4
138	สระแนะ	สระแนะ สระแนะ	9 1	1.ผักไผมน 2.ผักพิง 3.ผักลาบ 4.หอมป้อม ผักหอม 5.ผักหอมหล่น 6.หอมดวน หอมด่วน 7.หอมตอน 8.ใบชะลาบ	1 1 1 1 1 1 5 3 1 1
139	สะเดา	สะเดา ต้นเดา ผักกะเดา	13 1 2	1.สะเลียม	4

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
140	สาบเสือ	สาบเสือ ใบสาบเสือ	4 1	1.หญ้าเมืองวาย หญ้าเมี่ยงวาย หญ้าเม้งวาย หญ้าแมงวาย ใบหญ้าแมงวาย 2.ใบหัวเสือ ใบหัวเสียว บักหัวเสือ 3.ใบหูเสือ 4.เสื่อหมอบ 5.หญ้าขี้ล่อ 6.หญ้าปั่นอ้างอิง 7.หญ้าแดงอ้างอิง	4 4 2 1 1 4 1 1 1 1 2 1 1
141	สันตะวา	สันตะวา ผักหวา ผักอีวา	10 3 1	1.ผักโอบเหบ หมักโอบเหบ ผักโอบเหบ 2.ผักคะนองม้า 3.ผักควบ 4.ผักขี้ควาย	2 4 1 1 3 1
142	สับปะรด	สับปะรด	5	1.หมากตะโอยโซ้ย 2.หมักแก้ง 3.บักนัด หมักนัด หมะนัด ชะนัด หมักชะนัด บักชะนัด บะชะนัด อีหนาด 4.หมักออ	1 1 1 1 3 1 7 1 3 1 1
143	ส้มเขียวหวาน	ส้มเขียวหวาน ส้ม หมะส้ม	12 1 1	1.หมักเขียวหวาน 2.ส้มเปลือกบาง 3.บักเกียง 4.อีจู้ก	1 2 1 1
144	ส้มโอ	ส้มโอ	9	1.หมักโอ หมะโอ บักโอ อีโน 2.ส้มปูก หมะพูก	1 4 2 1 1 1

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
145	หงอนไก่	หงอนไก่ หงอนไก่ ดอกหงอนไก่	10 4 3	1.ดอกด้าย	3
146	หญ้าขน	หญ้าขน	12	1.หญ้ากาย หญ้าคาย 2.หญ้าหวาย 3.หญ้าพัน หญ้าฝรั่น	7 1 1 1 1
147	หญ้าคา	หญ้าคา คา เต็นคา	13 4 1	1.หญ้าแซม	2
148	หญ้าเจ้าชู้	หญ้าเจ้าชู้ ต้นเจ้าชู้	3 4	1.หญ้าตะกอน หญ้ากอน 2.หมักก่นจำ หญ้าง่นจำ 3.หญ้าซาเลา 4.หญ้างวก หญ้าขวก หมักหญ้าขวก 5.หญ้าคอมมิวนิส 6.หญ้าหางหอน 7.หญ้าโคยงู 8.ซีเตรย	1 5 1 1 1 1 1 4 1 1 1 1
149	หญ้าหว่าหมู	หญ้าหว่าหมู	11	1.หญ้าชีหมู 2.หญ้าหัวหมู 3.หญ้านิวหมู หญ้าบะนิวหมู	1 2 4 3
150	หมาก	หมาก เต็นหมากหลาว	19 1		
151	หมามุ่ย	หมามุ่ย	13	1.หมาเปี้ยว 2.ไก่หมาอ้อ 3.ตำแย หมักตำแย บักตำแย 4.บักหมาก 5.มะเหนียง มะเหนียง มะเหนียง 6.เตาล้าง	1 2 1 6 5 1 1 1 3 1 1

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
152	หอม	หัวหอม กะหอม	7 1	1.หอมแดง หัวหอมแดง 2.หอมโหลง 3.หอมบั้ง 4.หอมบัว 5.ผักบัว ผักบัวแดง 6.โห้หมี่แดง	11 1 1 1 4 5 1 1
153	หอมหัวใหญ่	หอมหัวใหญ่ หอมใหญ่ หัวหอมใหญ่ ผักหอมใหญ่	7 6 4 1	1.หอมหัวหลวง หอมหลวง 2.โห้ใหญ่ 3.โตโห้	3 1 1 1
154	หางนกยูง	หางนกยูง	15	1.ดอกเกี้ยงพอ 2.หมากชมพอ ชมพอ ชมพอ	1 1 3 1
155	อ้อย	อ้อย	19	1.เต็นแอ่ว	1
156	เข็ม	ดอกเข็ม วอกเข็ม	19 1		
157	เตยหอม	เตยหอม ใบเตย	4 16		
158	เผือก	เผือก หัวเผือก โห้เผือก เผือก	17 1 1 1		
159	เฟื่องฟ้า	เฟื่องฟ้า วอกเฟื่องฟ้า	9 1	1.ดอกกะดาศ	10
160	เลียบ	เลียบ ยอดมะเลียบ มะเลียบ	4 1 1	1.ผักเฮียด ผักเฮียก ผักเคียก 2.ไทร ผักไฮ ต้นไฮ ผักไห ผักฮี้ 3.ผักไผ	7 1 1 6 4 1 1 1 1
161	แก้ว	ดอกแก้ว วอกแก้ว	19 1		

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
162	แค	ดอกแค ดอกแก วอกแค	16 5 1		
163	แตงกวา	แตงกวา แตงกา แตงกัว บักแตงกวา หมีแตง บักแตง ปะแตง	10 2 1 1 4 1 3		
164	แตงโม	แตงโม	9	1.บักโม หมักโม 2.แตงโหะ 3.แตงเต้า 4.หมีแตงน้ำ 5.หมีเต้า ปะเต้า 6.บักโต	1 1 1 2 1 3 3 2
165	แตงไทย	แตงไทย บักแตง	4 1	1.แตงลาย ปะแตงลาย หมีแตงลาย 2.หมักแตงจริง 3.แตงหน่อม หมีแตงหน่อม	3 5 1 7 1 1
166	แฟง	แฟง หมีแฟง ปะแฟง	4 8 5	1.ฟัก บักฟัก หมีฟัก ฟักแฟง 2.ฟักเขียว 3.ฟักโบน 4.ฟักหม่น หมีฟักหม่น	1 4 1 1 4 2 2 1
167	แมงลัก	แมงลัก นางลัก	6 1	1.ผักขี้ตุ๋ ผักขี้ตุ๋ 2.อิมคิม 3.สะลางก้านขาว 4.ก้อมก้อ กำก้อ	4 7 1 1 4 1

รายการพืช		การใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกัน	ความถี่	การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำ	ความถี่
168	แห้ว	แห้ว หัวแห้ว	10 4	1.หมากนัว หมะนัว ปะนัว หมะแนว 2.อีเหี่ยว	1 3 3 1 1
169	โพ	ต้นโพ กกโพ เก้าโพ	15 2 2	1.ต้นศรี เก้าศรี เก้าสะหลี ต้นสะหลี	1 2 2 1
170	โสน	โสน วอกโสน โสนน้อย ต้นโสน	14 1 3 1	1.ผักของแสง	1
171	โหระพา	โหระพา	10	1.บัวระพา 2.อินคิน 3.เพราขาว 4.ก้อมก้อขาว 5.สะลังก้านแล 6.ผักขี้ตุ๋นแล	1 2 2 2 1 2
172	ไทรย้อย	ไทรย้อย ต้นไทร ไฮ เต็นไฮ	13 3 6 1		
173	ไพล	ไพล หัวไพล หัวกะไพล กำไพล ต้นไพล ว่านไพล	2 7 1 1 1 10	1.ปะเลย ปูเลย	1 5
174	ไมยราบ	ไมยราบ หญ้าราบ หนามอีราบ	4 1 1	1.หนามยักษ์ 2.ต้นไถ่ 3.หญ้ารอบ 4.ต้นพองแวบ 5.หญ้ารอบรอบ หญ้ารอบรอบ หญ้ารอบรอบ 6.หญ้ารอบรอบ 7.หญ้ารอบรอบ 8.ต้นกระต๊อบ 9.หญ้าน้ำเย็น	1 1 1 1 2 5 3 2 1 1 1

2. การเปรียบเทียบคำเรียกชื่อพืชระหว่างภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไทด้วยกันในภาคเหนือ

ภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไทในภาคเหนือมีทั้งสิ้นอย่างน้อย 20 ชาติพันธุ์ ได้แก่ ไทยกลาง ไทยโคราช ไทยสุโขทัย ไทยสุพรรณบุรี ไทยคำเมือง(ยวน) ไทยยอง ไทยลื้อ ไทยจีน ไทยหย่า ไทยใหญ่ ไทยซอง ไทยนครไทย ไทยหล่มสัก ไทยเลย ไทยอีสาน ลาวเวียง ไทยพวน ไทยครั่ง ไทยเงี้ยว และไทยดี ในบรรดาภาษากลุ่มชาติพันธุ์ไททั้ง 20 กลุ่มนี้ มีคำเรียกชื่อพืชที่เหมือนและแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานไม่เหมือนกัน ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคำเรียกชื่อพืชระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ไทในภาคเหนือตามความเหมือนและความแตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน

ภาษาชาติพันธุ์ไท	ใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกันกับไทยมาตรฐาน		ใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำกับไทยมาตรฐาน		ใช้คำเรียกชื่อพืชทั้งคำเดียวกันและคนละคำกับไทยมาตรฐาน	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ไทยโคราช	171	98	0	0	0	0
ไทยกลาง	168	97	0	0	0	0
ไทยซอง	165	95	0	0	0	0
ไทยสุโขทัย	161	92	10	6	3	2
ไทยอีสาน	142	82	0	0	0	0
ไทยสุพรรณบุรี	136	78	0	0	0	0
ไทยเลย	134	77	0	0	0	0
ไทยนครไทย	133	76	0	0	0	0
ไทยดี	131	75	40	23	3	2
ไทยจีน	125	72	0	0	0	0
ไทยเงี้ยว	124	71	0	0	0	0
ลาวเวียง	123	71	0	0	0	0
ไทยหล่มสัก	117	67	48	28	9	5
ไทยพวน	115	65	31	18	28	17
ไทยครั่ง	111	63	48	28	15	9
ไทยใหญ่	99	57	0	0	0	0
ไทยหย่า	93	53	80	45	1	1
ไทยยอง	81	47	0	0	0	0
ไทยลื้อ	69	40	79	45	26	15
คำเมือง	65	38	79	45	30	17

จากตาราง ความแตกต่างในการใช้คำเรียกชื่อพืชมีทั้งการใช้คำเรียกชื่อพืชคำเดียวกันกับ ภาษาไทยมาตรฐาน การใช้คำเรียกชื่อพืชคนละคำกันกับภาษาไทยมาตรฐาน และการใช้คำ เรียกชื่อพืชทั้งคำเดียวกันและคนละคำกันกับภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทที่ใช้คำเรียกชื่อพืชคำ เดียวกับภาษาไทยมาตรฐานเท่านั้นเป็นจำนวนมากที่สุดกลุ่มแรกคือ ไทยโคราช ไทยกลาง ไทยฝั่ง และไทยสุโขทัย คิดเป็นอัตรามากกว่าร้อยละ 92 ขึ้นไป ของจำนวนคำเรียกชื่อพืชทั้งหมด 174 ชนิด รองลงไปเป็น ไทยอีสาน ไทยสุพรรณบุรี ไทยเลย ไทยนครไทย ไทยดี ไทยขึ้น ไทยแฉ่ง และ ลาวเวียง คิดเป็นอัตราร้อยละ 71-82 รองลงไปอีกเป็นไทยหล่มสัก ไทยพวน ไทยครั่ง ไทยใหญ่ และไทยหย่า คิดเป็นอัตราร้อยละ 53-67 และกลุ่มสุดท้ายได้แก่ ไทยยอง ไทยลื้อ และคำเมือง ซึ่ง แตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานโดยใช้คำเรียกชื่อพืชที่เป็นคำเดียวกันอย่างน้อยที่สุด คิด เป็นอัตราร้อยละ 47 ลงมา อย่างไรก็ตามมีบางภาษาที่คำเรียกชื่อพืชบางคำนอกจากจะใช้คำ เดียวกันกับภาษาไทยมาตรฐานแล้ว ยังมีคำในภาษาของตนเองใช้ร่วมด้วย เรียงจากจำนวนคำ จากมากไปหาน้อย ได้แก่ คำเมืองและไทยพวนร้อยละ 17 ไทยลื้อร้อยละ 5 ไทยครั่งร้อยละ 9 ไทย หล่มสักร้อยละ 5 ไทยสุโขทัยและไทยดีร้อยละ 2 และไทยหย่าร้อยละ 1 ตามลำดับ

รายละเอียดของการมีคำเรียกชื่อพืชที่เหมือนและแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานแสดง เป็นรายชนิดพืชได้ดังในตารางต่อไปนี้